

URL : <https://www.057.ua/news/3270433/kuda-tebe-rozat-rebenka-esli-rodisa-teba-vypisu-iz-kvartiry-kak-zivut-zensiny-s-vice-infekciej-v-harkove-foto>

6. Підліткам про ВІЛ: свідомо профілактика й повноцінне життя.
URL : <https://osvita.ua/school/method/82964/>

7. Права людини та мас-медіа в Україні. Частина 2: Збірник конспектів лекцій / За ред. Виртосу І., Шендеровського К. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. URL : https://zmina.ua/content/uploads/sites/2/2020/06/2020-massmedia_in_ukraine_v08_.pdf

8. Релігійні лідери регіону створили ролик на підтримку ВІЛ-інфікованих. URL : <https://11tv.dp.ua/news/20211221-religijni-lidery-regionu-stvoryly-rolyk-na-pidtrymku-vil-infikovanyh.html>

9. Семигіна Т. В., Зубець І. В., Грига І. М. ВІЛ/СНІД на сторінках українських газет і журналів: соціальний аспект проблеми. URL : http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/874/Semyhina_Zubets_Hryha_VIL%20SNID%20na%20storinkakh.pdf?sequence=1&isAllo wed=y

10. Чума ХХ століття: статистика захворювання на ВІЛ по Україні й перша історія одужання. URL : <https://www.5.ua/suspilstvo/chuma-xx-stolittia-statystyka-zakhvoriuvannia-na-vil-po-ukraini-i-persha-istoriia-oduzhannia-181976.html>

11. Шість пілотних міст відчують смак ліків. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/shist-pilotnih-mist-vidchuyut-smak-likiv/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-16>

Зроднікова К. В.

викладач кафедри іноземних мов,

Український державний університет залізничного транспорту

Пальчикова К. А.

студентка II курсу,

Український державний університет залізничного транспорту

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Одним із найважливіших елементів людського життя є спілкування. Це поняття стосується не лише обміну інформацією між людьми. Він включає канали передачі та прийому інформації, пов'язані з пристроями,

культурними проявами, штучним інтелектом, машинами, комп'ютерними мережами та програмами.

Суспільство і природа постійно змінюються, але суть людського спілкування залишається незмінною: мислення, обмін інформацією, досягнення взаєморозуміння, гармонізація стосунків у всіх сферах і на всіх рівнях людського існування. Проте форми, засоби та методи людського спілкування постійно змінюються. Але перш за все слід пам'ятати, що основною метою міжнародної комунікації стає формування необхідних знань про різні народи та культури для уникнення конфліктів та створення комфортних умов для спілкування в різних сферах та життєвих ситуаціях.

Поняття «міжкультурна комунікація» було введено американським антропологом Едвартом Холлом у 1950 році. Він говорив, що сприйняття іноземних культур можна ефективно використовувати лише за умови: коли під час засвоєння знань людина усвідомлює особливості своєї культури. Холл вважав, що людині притаманна культура, в якій вона народилася, але сам носій етнічної культури не усвідомлює цього. Е. Холл дійшов висновку, що ефективну міжкультурну комунікацію можна налагодити саме шляхом подолання культурних обмежень у своїх уявленнях, алгоритмах, способах мислення, поведінці. Культура, на думку вчених, – це сукупність цінностей, норм і вірувань, які представляють системи значень, засвоєні представниками певної етнокультурної спільноти, які визначають напрямок діяльності, сприяють міжкультурній комунікації, визначають процес [2].

У 1960-1970 роках психологи та лінгвісти брали участь у вивченні різних аспектів процесу спілкування, зосереджуючи увагу на психологічних і соціальних властивостях спілкування, правилах і особливостях вербальної поведінки. Спілкування визначається як ділові або дружні взаємини, обмін думками за допомогою мовних знаків.

Приблизно тоді почалося практичне навчання основам міжкультурної комунікації для політиків, бізнесменів, працівників соціально-культурної сфери та сфери міжнародних відносин перед виїздом за кордон і зануренням у міжкультурне середовище. У 1960 роки почали виходити перші журнали, присвячені питанням культури, мови, комунікації; «The International and Intercultural Communication Annual», «International Journal of Intercultural Relations».

У 1990-2000 роках з'явилися міждисциплінарні підходи до вивчення процесів комунікації. Комунікацію почали розглядати з точки зору міжнародних і політичних досліджень (наприклад, політична комунікація).

У майбутньому міжкультурна комунікація буде досліджуватись ширше, наголошуючи на таких сферах, як теорія перекладу, навчання іноземних мов, порівняльна культурологія, соціологія та психологія [3].

Не можна заперечувати важливість комунікації для належного функціонування організацій будь-якого розміру. Роль спілкування стає дуже важливою, коли серед співробітників організації змішуються культури. Важливо не тільки налагодити мовний зв'язок між співробітниками, а й налагодити між ними емоційний зв'язок і створити чудову атмосферу.

З іншого боку, слід заперечувати можливість конфлікту в міжкультурній комунікації. Щоб зменшити потенційні конфлікти під час міжкультурного спілкування, важливо дотримуватись певних стратегій:

Повага – це один із ключових факторів успішного бізнесу. Для того щоб дійти до спільної мети партнери повинні поважати думку один одного;

Забезпечте простоту. Не дайте співрозмовнику відчути дискомфорт [4].

Коли носії різних культур вступають у спілкування, дуже ймовірно, що з самого початку виникнуть певні проблеми, пов'язані із залученням до різних культур. Проблеми такого роду можуть призвести до труднощів у розумінні, непорозуміннь, створення певних упереджень і труднощів встановлення меж.

Основні причини комунікаційних конфліктів:

– Індивідуальні особливості комунікатора. До цієї групи відносять: упертість, погана пристосовуваність, безкомпромісність, недовірливість;

– Соціальні (міжособистісні) стосунки. До цієї групи відносять: гостра конкуренція, неадекватне визнання здібностей;

– Організаційні відносини. До них відносять: неправильні інструкції, постійна зміна правил, безвідповідальність.

Для досягнення позитивних результатів та успішної міжкультурі комунікації вчені виділяють такі аспекти:

1. Обов'язкове дотримання норм етикету своєї та інших культур;
2. Правильне використання комунікативних засобів залежно від ситуації спілкування;
3. Відповідальне ставлення до організації та робочих процесів;
4. Здатність долати стереотипи;
5. Психологічне налаштування на ефективність спільної роботи з представниками іншої культури.

Таким чином, існує досить багато факторів, які необхідно враховувати, щоб отримати позитивний результат від спілкування з представниками інших культур. Проте дотримання вищевказаних вимог забезпечує можливість прогнозувати процес міжкультурної комунікації, робити обґрунтовані висновки та застерігати від помилок.

Список використаних джерел:

1. Комарова О.Л. Культура и коммуникативная деятельность//Міжнародна науково-практична конференція «Нове у філології сучасного світу» – Львів, 2014. – С. 55-59.
2. Костик Л. Б., Доскач С.С., Батринчук З.Р., Платаш Л.Б. Міжкультурна комунікація у процесі професійної підготовки майбутніх психологів та педагогів. Електронний ресурс: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1079/%D1%81%D1%82.%D0%94%D0%BE%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%87%D0%A1.%2C%20%D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%20%D0%9B.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Міжкультурна комунікація. Електронний ресурс: <https://azbyka.com.ua/uk/mezhkulturnaya-kommunikatsiya/>
4. Становлення міжкультурної комунікації як наукової дисципліни. Електронний ресурс: https://stud.com.ua/90289/kulturologiya/stanovlennya_mizhkulturnoyi_komunikatsiyi_naukovoyi_distsiplini

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-17>

Коломієць Т. В.

*кандидат філософських наук,
доцент кафедри соціології,*

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Весельська В. А.

студентка бакалаврату,

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

ДІАЛОГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Будучи одним з фундаментальних механізмів формування соціальних зв'язків та регулювання життєдіяльності соціуму, соціокультурна комунікація виступає однією з базових характеристик суспільства. Цим зумовлена включеність даного феномену у поле дослідницьких інтересів широкого кола науковців: соціологів, культурологів, педагогів.